

Opdracht 1: Kuddegedrag en rationele individuele beslissingen

Opdracht gemaakt door Inez Loeper

Het filmpje kan gebruikt worden in de inleiding of na de huiswerkopdracht om de bespreking in de klas in te leiden.

Doelen

Met deze opdracht gaan leerlingen een wetenschappelijke theorie in de praktijk toetsen. Ze krijgen meer zicht op kuddegedrag en kunnen stilstaan bij de vraag 'welk gedrag is van jou en wat is een kopie van het gedrag van anderen?'

Didactische opzet

De opdracht bestaat uit een krantenartikel (zie bijlage I) dat aan leerlingen meegegeven wordt. Een stelling uit dit artikel kunnen ze in de dagelijkse situaties checken.

De leerlingen gaan in individueel of in groepjes met de onderstaande opdracht aan de slag. Het onderzoekje kunnen ze beschrijven middels een verslag. Je kunt er ook voor kiezen om een groepje leerlingen te vragen om de interviews op te nemen met een camera en dit in de klas te laten zien.

Huiswerkopdracht vooraf

Naar aanleiding van het artikel 'kuddegedrag in crisistijd' ga je een onderzoekje doen. Het gaat hierbij om de volgende stelling:

"... Het lijkt wel of mensen geen rationele, individuele beslissingen meer nemen en in de ban zijn van een angst die heel de kudde verlamt."

1. Houdt een aantal interviews; in de familiekring of bijvoorbeeld in een winkelcentrum. Het is de bedoeling dat je nagaat hoe mensen belangrijke financiële beslissingen nemen. Is men inderdaad in de ban van een angst en raken mensen verlamt?
Formuleer vooraf de vragen die je wil gaan stellen om de bovenstaande stelling op juistheid te testen. Denk voor je interviews aan de volgende vragen:
 - Heeft u in het afgelopen jaar een grote uitgave gedaan (auto/ wasmachine gekocht, op vakantie geweest)?
 - Waarom wel/ niet? En: Hoe kwam u tot uw besluit?
 - Zijn er binnenkort in uw huishouden zaken aan vervanging toe? Zo ja, wanneer gaat u deze vervangen?
 - Zijn er aankopen of uitgaven die u uitstelt? Waarom?
2. Maak een kort verslag van je onderzoekje, waarin je a. de resultaten van de interviews kort weergeeft en b. waarin je aangeeft of de resultaten de stelling al dan niet onderbouwen.

Nabespreking in de klas

Bijvoorbeeld aan de hand van de onderstaande punten:

- Tot welke conclusies zijn de leerlingen gekomen? Klopt de stelling of willen we hem nuanceren?
- Herken je de stelling bij jezelf? Zo ja, in welke zin? Zo nee, hoe komt dat denk je?
- Is het beter als we met z'n allen ervoor kiezen om ons van de crisis niets aan te trekken en gewoon door te gaan met kopen? Waarom wel/ niet?

Opdracht 2 Na-apen en eigen verantwoordelijkheid

Suggestie voor inzetten van wisebitsfilmpje in het onderwijs

Het filmpje kun je gebruiken als aftrap van de discussie. Na het filmpje mag elke partij kort reageren op de stelling waarbij hij of zij het filmpje aanhaalt. Vervolgens begint de discussie.

Doelen

‘Wat is het risico van elkaar na-apen?’ en ‘waar ligt je eigen verantwoordelijkheid?’. Leerlingen kunnen deze vragen met een discussie actief onderzoeken. Door te kiezen voor een tête-à-tête opstelling worden leerlingen geprikkeld en meningen uitgekristalliseerd.

Didactische opzet

Voor in de klas worden vijf stoelen naast elkaar gezet met daartegenover weer vijf stoelen. Op ene rij nemen vijf vrijwilligers plaats die voor een stelling gaan pleiten, daartegenover vijf die tegen een stelling pleiten. Kies een actueel onderwerp zoals het brugspringen (zie bijlage II). Het gaat erom dat je een onderwerp kiest waarbij sprake is van massagedrag met een negatief effect of risico's.

Opdracht

- Lees het artikel ‘Rijkswaterstaat onderzoekt de gevaren brugspringen’ uit het Parool door (bijlage II).
- Denk na over volgende stelling : ‘Rijkswaterstaat moet ingrijpen om verdere ongelukken te voorkomen’.
- Vijf vrijwilligers gaan zo meteen voor deze stelling pleiten en vijf tegen. Hierbij maakt het niet zoveel uit wat je eigen mening is omtrent dit onderwerp, als je het standpunt maar goed kunt beargumenteren en kunt uitbouwen.

Bij deze opdracht is er een gespreksleider (docent) die ervoor zorgt dat de discussie op gang komt en dat verscheidene invalshoeken worden belicht. Ook zorgt hij ervoor dat de twee kernvragen worden beantwoord: ‘Wat is het risico van elkaar na-apen?’ en ‘waar ligt je eigen verantwoordelijkheid?’

Alternatieve stellingen:

- In het kader van de economische crisis moeten politici leiderschap tonen, mensen weer tot rust brengen zodat ze meer rationeel gedrag tonen (zie laatste alinea bijlage I).
- Het journaal moet terughoudend zijn in het tonen van schietincidenten op scholen. Dit brengt anderen namelijk alleen maar op ideeën.